

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Dérmentelen leveleket csak ismeri
kézről fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-
háznak utcájára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyi postához fordva:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy hónapra	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. — kr.
Egy hónapra	1 fr. — kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

„Mérésékelt“ ellenzéki siralom.

Arad, szeptember 17.

(b. l.) Jeremiasnak Jeruzsalem pusztulása fölötti siralmai kezdetleges gyermekesek azon keserves jaggatásokhoz képest, mikkel a mérésékelt ellenzék helyi közlönyének tegnapi száma az országgyűlés néhány nap múlva leendő megnyitja alkalmából mérésékelt elvadásainak kedveskedik.

A kiváló mérésékeltől tanuskodó sorokból, ime egy kis mérésékelt böngészet:

Az a többség, mely a mostani házban uralkodik, kiölt a nemzetből minden bizalmat, minden érdeklődést. A Tisza-kormány többsége rég szakított minden nemzeti eszmével. Az »ország« fásult közönyt, szívébe zárt elkésredéssel tekint az új ülésszak felé. Nem fog ott semmi sem történni, mielő megnyugvást, reményt, bizalmat merithet. (Szokott szerénységgel, a törpe minoritásban levő mérésékelt ellenzék az »ország« nevében beszél, és a nehány szál mérésékelt ellenzéknek érzelmeit, nézeteit mint az »ország« állítja oda.) Nem fog az országgyűlésen történni semmi, mi megnyugvást kelthet, mert a keleti kérdés elintézésén Magyarország nem tényleg többé, a magyarok ohajai e tekintetben egyetlenegyszer sem vettek figyelembe. A Tisza-kormány soha sem tudta a nemzeti befolyást érvényre emelni, soha meg sem kísérté a közértelem elismerését szerezni. A jövőben tehát nem vár tőle senki semmit. Jön is már a katastropha rohamléptekkel. A deficit egyre iszonyosabb (brrr!), pedig újra kell pénz, még pedig sok. Minden productív kiadás törültezik, mielő a magyar nép belső szükségleteire vonatkozik, hogy e deficit takarassék. Eljutottunk tehát a rablógazdálkodáshoz. Kiszívni a népet anélkül, hogy a töle elvont gazdasági erő pótlásáról gondoskodnának. Ez a Tisza-kormány politikája s ez nem egyéb mint a nemzet anyagi tönkretétele. S a mérésékelt ellenzék látja összeomlani az állam épületét, látja tönkre menni a magyar nemzetet anyagilag szellemileg és dolgozik, munkálkodik, de nem tehet semmit, mert a többség nincs mellette.

Ezek a mérésékelt ellenzék jeremiáái. Ha ez mérésékelt, mi akkor a nem mérésékelt? Mily hangon beszéljen a szélső ellenzék, ha a mérésékeltnek szava olyan, hogy »anyagilag, szelle-

mileg tönkre megyen a nemzet, az államépület dűledezik« sat?

A keleti kérdés elintézésében Magyarország nem tényleg többé, mondja a siralom első verse.

Hát ki a tényező? Az európai hatalmak megegyeztek abban, hogy hagyják folyni Bulgáriában a dolgokat a béke kedvéért. E megegyezéshez a magyar korona is tanácsosai meghallgatása után hozzájárult. Vagy az a baj, hogy hozzájárult? Hát ő maga vette volna fel a battenbergi herceg érdekében a keztyűt a többi hatalmak megegyezése ellen? Akkor bizonyára a siralom úgy hangzott volna, hogy hát mily könnyelmű játék ez a nemzet vérvél, a többiek a béke, a vérontás kikerülése kedvéért papiroson intézték el a dolgot, a mi kormányunk pedig elég vakmerő nemcsak kiszívni a népet anyagilag, de egész Európa akarata ellenére háboruba keverni nemzetünk, magyar vért pocskolni s egy háború költségeivel terhelni a nemzetet. Akkor még így beszélt volna a mérésékelt ellenzék, mert hát ismerünk már szép maszt!

Ugy hiszük tehát, hogy ha valaha, hát a Tisza-kormány a nemzeti közértelemnek akkor adott kifejezést és a szerint járt el, midőn Bulgária bajjaival a kelletténél többet nem törődve, megkímélte az országot egy véres és költséges háborútól.

Azért csak jaggatások ellenzéki Jeremiások, a nemzet többsége tudja, miért bizik a kormányban és nem benetek.

S hol van az a katastropha, mely rohamléptekkel közeleg?

Hol törültezik productív kiadás? Van-e ország, melynek állampapirjai aránylag véve nagyobb hitelnek örvendenének, mint Magyarországi?

Van-e ország, hol vasuti, iskolai, közegészségi, kiállítás czélokra rövid néhány év alatt annyit áldoztak volna, mint ez országban és a hol áldoznak ezekre most is?

S ez megvonása a nemzetől a productív kiadásoknak? Nem. Ez egyszerűen mérésékelt ellenzék mértékellenes, sőt amennyiben a szenvedélyeket felkorbácsolja, mert rablógazdálkodásról, a nemzet anyagi és szellemi tönkretételéről is beszél: a legcsinosabb igazgatás.

Hogy pedig a mérésékelt ellenzék eléri, miszerint a kormány alatt »az államépület összeomlanék«: az, meggyőződésünk szerint mesebeszéd ma-

rad, s így az ő nemesszívü, hazafias és önfeláldozó tevékenységét a nemzet többsége még sokáig nem lesz hajlandó igénybe venni.

A függetlenség a delegációban. A „Szegedi Napló“ a függetlenségi párt közlönye, melynek Enyedy Lukács képviselő a főszerkesztője, szintén nyilatkozik a felvetett kérdésben, hogy bemenjenek-e a függetlenségi a delegációba? Válasza határozottan igenlő. Szerinte a delegációban való részvétel semmikép sem érinti a 48-as és a függetlenségi párt elvi álláspontját. Beismeri, hogy a függetlenségi párt eddigi taktikájával sem a hazának, sem a pártnak nem használt. A magyar nép abban a tényben, hogy a függetlenségi párt esetleg a jövőben részt venne a delegációban, semmi elváltoztatást nem lát, mert az illet nem foglalt magában. A magyar nép a tevékenységet tiszteli és a tevékenységét szélesebb körre kiterjesztő pártot nem kevésbé, hanem annál is jobban szeretné, becslné. — Ime tehát szaporodnak a hangok a függetlenségi párt keltekléből a delegációba való bemenetel mellett.

Kossuth Lajos a bolgárországi tragédiáról levelet intézett Helly Ignác-hoz. Ebben a levélben Kossuth Lajos így határozza meg a monarchiának által a Balkán-félszigeten — az ő nézete szerint — követendő politikát:

Az orosz hatalmi terjeszkedés szomszédunkban a keleten, legyen az területi foglalás, legyen az még ennél is veszélyesebb orosz hatalmi sphaera tágítás alakjában, mindenesetre egy boa constritor, mely hazánkat, az osztrák birodalmat s a Habsburg-uralkodóházat gyűrűbe törekszik szorítani, hogy megfojtja; de amióta ez a hatalmi terjeszkedés a panslavizmussal hozott kombinációba, a boa constritor egy szakszerű polypot kapott szövetséges társul, mely csápjával nemcsak hazánkat, hanem a birodalmat (s ugyancsak merészen és sikeresen tapogatózik, miként a sophiai gyalázatos „Manifestum“ annak nagyon tragikus, de nem váratlan legrombolóváda megmutatta), hanem határainkon belül is hazánk testébe, a monarchia testébe ragad, immár bele is ragadt, még pedig ugyancsak jó mélyen. Ez a keleti kérdés lényegének másik oldala. Ezen polyp ellen a legbiztosabb — többi az egyedüli biztos, egyedül sikeres mentőszér a szláv faj, vagy ha nem is ilyen, de szláv nyelvet beszélő nemzetek nemzeti függetlenségének biztosítása s nemzeti individualitások megőrzése, kifejezése. Nemzeteket mondd, nem közjogilag egyesítés, de társadalmilag polyglott nemzetek akármilyen nyelvű töredékét; ez más lapra tartozik, más természetű dolog, egészen más. Tehát mi következtetést kell azon ténnyől levonni, hogy az orosz hatalmi terjeszkedés panslavizmussal van kombinálva? Más következtetést jőznan ésszel levonni lehetetlen, mint azt, hogyha azon téren, melyen az orosz hatalmi terjeszkedés mozog, akad szláv faj vagy szláv nyelvű nemzet (a kettő nem egyértelmű, az ir angolul beszél, de azért soh' se lesz angol faj), mondd, ha akad szláv faj vagy nyelvű nemzet, mely nem akarja magát az orosz horgára akasztani, hanem szabad és független akar lenni, s

a helyett, hogy a panslavizmus oszónakján a russificatióba belevedteti, saját nemzeti individualitását akarja felzárkózni a kifejtetni, az ily nemzetet e törekvésében az osztrák-magyar monarchiának minden erejével támogatnia, gyámoltalan, védenie kell, de nem oly szándékkal, hogy azt a maga horgára kerítse (ez phoenomenalis baklövés volna, melylyel a viz az orosz malmára hajtátnék), hanem minden utógondolat nélkül a végett, hogy az a nemzet nemzeti függetlenségét biztosíthassa, nemzeti individualitását megővje s kifejthesse: az senki kedvéért, senki rábeszélésére — habár százszor Bismarcknak hívják is a rábeszélőt — nem kell, nem szabad az osztrák-magyar monarchiának megengedni, hogy az ily nemzetet az orosz, akár erőhatalommal a maga horgára akasztja, akár armánnyal hálójába kerítse, a panslavizmus világfelfogás ambíciójának eszközévé tegye; ezt az osztrák-magyar monarchiának nem szabad megengedni, hanem önfentartási kötelessége hatorítani az ily nemzetet kitartásában, megőrtetvén vele, hogy függetlenségének biztosítására, nemzeti individualitásának megővására orosz erőszak s orosz armány ellen az osztrák-magyar monarchia egész erejére bizon számíthat. Rövidre összegezve a mondottakat: a keleti kérdés orosz hatalmi terjeszkedés kérdése panslavizmussal kombinálva; az osztrák-magyar monarchia léteéréde tehát azt nemcsak tanácsolja, hanem parancsolja, hogy az orosz hatalmi terjeszkedés útjába kell állni, az önállásukban az orosz által fenyegetett szláv nemzetek pedig függetlenségük s nemzeti individualitásuk megővására minden erővel támogatni kell.

Az ügyvédi reform. Az ügyvédségről szóló új törvénynek tervezetét s indoklását dr. Dell Ádám Rezső már elkészítette s e hó 15-én átnyújtotta F a biny Theofil igazságügyminiszternek, ki azt még ez ülésszakon fogja a parlament elé terjesztetni.

Képviselőválasztás. Tischler Vince volt ország képviselő elhalálozása folytán az abonyi-pornalegyi választókörletben e hó 16-án megjelölt választásnál, ellenjelölt nélkül, Sziklay Edes szepesi takarékpénztári igazgató, függetlenségi párti programmal egyhangúlag megválasztott országgyűlési képviselő.

Szerb egyházi congressus. Az újvidéki „Branik“ szerint a kormány elhatározta a szerb egyházi congressust f. évi october hó 27-ik napjára összehívni. — A „Zasztava“ szerint a legújabb intézkedések folytán a szerb egyházi congressus octoberhó elején fog összehívni. Az összehívás a szerb egyházgyűlésnek nem sokára megtörténik.

Külföld.

A keleti államok függetlensége. A „Moskovskija Wiedomosti“ visszautasítja az a feltevést, hogy Oroszország az általa fölshabadított keleti országokat annexálni akarná. Ellenkezőleg, Oroszország érdekei azt kívánják, hogy ott semmiféle idegen beavatkozás ne történjék. Nem Angolország eszméje, hogy a kis keleti államok függetlenek legyenek, hanem inkább Oroszországnak, Angolországnak nem volna oka Oroszorszá-

gal viszálykodni, ha tényleg rájött volna erre az eszmére. De Angolország nem is arra törekszik, hogy a keleti szláv nemzetiségek függetlenek legyenek. Hanem arra, hogy azokból oroszellenes koalíciót alkossou, őket fajji jellegűktől és vallásuktól megfosztja és a megsemmisítésnek adja át. (?)

Törökország védelme. A „Standard“ Angolország állását taglalván, a keleti kérdést illetőleg kifejti, hogy azért, mert Ausztria-Magyarország nyilatkozatai és tettei határozatlanok és a szultán országai számára hallgat, Angolországnak nem kell földadnia azt az eszmét, hogy Törökországot védje és nem kell lemondania minden reményről, hogy Oroszországtól távol tartatja Konstantinápolyt. Angolország elpusztíthatná Konstantinápolyt, úgy, hogy Oroszország azt nem tarthatná meg. Az azonban nagyon valószínű, vajjon csupán Törökország segélyével megakadályozhatná-e, hogy az orosz bevonuljon Konstantinápolyba. A főnforgó körülmények között legokosabb birtalelemelleni és semmit sem tenni. Még eddig semmi sincs elvesztve és valószínűleg nem is változott meg semmi. Az bizonyos, hogy semmi sem történt, a mi az angol politikát arra bírhatná, hogy letérjen régi útjáról.

Az orosz keleti államok és az orosz hódítás. W o r m s b r. helyettes államtitkár, egy Liverpoolból hozott intézkert levélre válaszul, következőleg nyilatkozik a bolgár ügyekről: „Onok nem várják tölem, hogy a Balkán-félszigeten uralkodó helyzet jelen stadiumában e helyzet fölött véleményt mondjak. A mi általában a keleti kérdést illeti, hivatkozom „Angolország politikája a Keleten“ című művemre meg 1877-ben jelemt meg, s a melyben kifejtettem, hogy az autonóm államok, nem mint állították, akadályul szolgálnak Oroszország hódító politikájának, hanem ellenkezőleg meg fogják könnyíteni az orosz haderők előnyomulását az orosz határról Konstantinápoly felé. Meny nyiban igazolt e vélemény, azt majd az események fogják bebizonyítani.

Legújabb posta.

A bolgár sobranje a czarhoz. Sophiából jelentik, hogy a sobranje csütörtökön a következő feliratot fogadta el, melyet a czarhoz intézett: Az országgyűlt képviselők forró imákat küldtek az egek urához, hogy sokáig e boldogban éltesse a czart, kihez fölterjesztik ószinte jó kívánataikat, ragaszkodásuk és mély hódolatluk kifejezése mellett, meg lévén győződve, hogy a történetek után a feszült Oroszország és Bulgária egymáshoz való viszonyában meg fog szünni és a czar, mint a multban, a bolgár népet és nemzeti művét magas védelmébe fogja venni, hogy a bolgárok egységét, önállóságát és függetlenségét előmozdítsa.

A feliratot egy küldöttség nyújtotta át az orosz consulatnak.

Ezután a sobranje a pénzügyi javaslattal foglalkozott.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tározája (Szeptember 18.)

„Petneházy.“

(Történelmi színmű. Írta: Csiky Gergely.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tározája. —
Rég lezajlott a budavári emléktűnnep. Annnyira amennyire értesítettem is lefolyásáról az „Aradi Közlöny“-t. De mégis adós maradtam — és Szerkesztő ur oly kedves volt figyelmzetni erre. „Petneházy“-ról, arról a muszaki magányban született gyönyörű költeményről, melyhez oly sok reményt, még több commentárt fűztünk országszerető, még mitse közölttem. Sok reményt fűztünk, hiszen élő legnagyobb színműírónk művéről volt szó. Nos tehát, leírok egyet-mást azon benyomások közül, melyeket e mű bennem keltett.

A revindicatio ünnepe iradalmunk, különösen történelmi szakának gyarapodását eredményezte. Mindenki juttatott tehetségéhez képest. Egyik könyvvel, másik emlékbeszéddel járult az ünnepe jelentőségének emeléséhez. Csiky drámai költemény irt. Szép és hazafias dictionál lelkessé drámai költemény. És bátran bevallhatjuk, a remény, mely e művet már születésekor kísérte, valósult. A remény, melyet határozott alkalomra irt műhöz fűzhetni. Azon történelmi momentum bebizonyítását ezélezta, hogy Buda falain első az ostromlók közül Petneházy volt. Horváth ezeket írja: „Egy órai véres harc után Petneházy Dávid egy év előtt még kurucz vezér, ki csak augusztus közepe táján érkezett a táborba nyolczszáz hajdúval, ezeknek élén első hatol be a mai úri-utcába, s az oroszlanilag harcölőnek példája új erőt őnt a kétségbeesetten küzdő török

veti Petneházyt Buda alá. Arulónak tartja a hős kurucz vezért. Sőt leányát sem akarja oltározni vezetni. Átírdalhatatlan örvény köztük a német. Petneházy tehát elfordul kegyenczétől, és hajdúival és Kassa városával meghódol a magyar királynak, Lipótnak és nem is marad el a hála. Másrészt megindul a cselzövés is ellene. Úgyesen szövi ezt a ráczleány, Zóra, kivel a szabási táborozás idejében kalandja volt. Petneházy aztán meggyölölte, mert ördögi árnykodása első feleségét sirba vitte. Ezért akar boszut a szép ráczleány.

Caraffa tábornok eszköze pokoli játéknak. Máriaassy ugyanis a németek kezébe kerül. Caraffa rejteztél czézzattal Petneházra bizza őrizetét. Tudja ő miért. Tudja, hogy akurucz vezér leánya Éva, szereti a fogoly Máriaassyt. Majd módot adnak arra, hogy Petneházy szabadon bocsássa a leányt kedvesét. Ha ez megtörténik, az elég ok arra, hogy a szék Petneházy megbukjék.

Ugy is történt, Zóra viszi meg a hirt Éváknak, hogy kedvese foglya apjának. Az apa legyözve leánya nagy szerelem által, szabadon bocsájtja Máriaassyt. Az armány tehát diadalmaskodik. Caraffa a hadi tanácsban árulással vádolja Petneházyt. Négyyszáz janicsár tudniillik keresztültört a táboron. Caraffa szerint ez csak árulással történhetett. Hamis tanut is hoz állításra igazolására. Az aruló Petneházy. Petneházy tiltakozik, de Máriaassy szabadon bocsátását nem tagadhatja. A látszat ellene van. Meg kell adnia magát. Börtönbe jut. Ez a hős legnagyobb bünhődése. Buda ostromlása nélküle történik.

Nem marad soká egyedül. Máriaassy fogolytársa lesz. Megtudva, hogy Petneházy

megegyeztek abban, hogy hagyják folyni Bulgáriában a dolgokat a béke kedvéért. E megegyezéshez a magyar korona is tanácsosai meghallgatása után hozzájárult. Vagy az a baj, hogy hozzájárult? Hát ő maga vette volna fel a battenbergi herceg érdekében a keztyűt a többi hatalmak megegyezése ellen? Akkor bizonyára a siralom úgy hangzott volna, hogy hát mily könnyelmű játék ez a nemzet vérvél, a többiek a béke, a vérontás kikerülése kedvéért papiroson intézték el a dolgot, a mi kormányunk pedig elég vakmerő nemcsak kiszívni a népet anyagilag, de egész Európa akarata ellenére háboruba keverni nemzetünk, magyar vért pocskolni s egy háború költségeivel terhelni a nemzetet. Akkor még így beszélt volna a mérésékelt ellenzék, mert hát ismerünk már szép maszt!

megegyeztek abban, hogy hagyják folyni Bulgáriában a dolgokat a béke kedvéért. E megegyezéshez a magyar korona is tanácsosai meghallgatása után hozzájárult. Vagy az a baj, hogy hozzájárult? Hát ő maga vette volna fel a battenbergi herceg érdekében a keztyűt a többi hatalmak megegyezése ellen? Akkor bizonyára a siralom úgy hangzott volna, hogy hát mily könnyelmű játék ez a nemzet vérvél, a többiek a béke, a vérontás kikerülése kedvéért papiroson intézték el a dolgot, a mi kormányunk pedig elég vakmerő nemcsak kiszívni a népet anyagilag, de egész Európa akarata ellenére háboruba keverni nemzetünk, magyar vért pocskolni s egy háború költségeivel terhelni a nemzetet. Akkor még így beszélt volna a mérésékelt ellenzék, mert hát ismerünk már szép maszt!

megegyeztek abban, hogy hagyják folyni Bulgáriában a dolgokat a béke kedvéért. E megegyezéshez a magyar korona is tanácsosai meghallgatása után hozzájárult. Vagy az a baj, hogy hozzájárult? Hát ő maga vette volna fel a battenbergi herceg érdekében a keztyűt a többi hatalmak megegyezése ellen? Akkor bizonyára a siralom úgy hangzott volna, hogy hát mily könnyelmű játék ez a nemzet vérvél, a többiek a béke, a vérontás kikerülése kedvéért papiroson intézték el a dolgot, a mi kormányunk pedig elég vakmerő nemcsak kiszívni a népet anyagilag, de egész Európa akarata ellenére háboruba keverni nemzetünk, magyar vért pocskolni s egy háború költségeivel terhelni a nemzetet. Akkor még így beszélt volna a mérésékelt ellenzék, mert hát ismerünk már szép maszt!

Geszti Armin.

A keletrumi ezred, egy kivételével, mely Soprában marad, visszatérték Philipopolba.

A fejedelem-jelöltek. Hír szerint Bozo Petrovic valóban ad okot azon hírek terjedésére, melyek róla elterjedtek: hogy a bolgár trónra törekszik, míg Karagyorgyevics herceg a török vérséktől teljesen távol áll.

Parnell agrarjavaslata. Az „United Ireland” Parnell közölte, tekintettel arra, hogy a Parnell-féle agrarjavaslatot valószínűleg el fogják vetni, azt indítványozza, hogy a birtokokból kitett összes bérlet menjenek az inségek menhelyeire. A lap kiemeli, hogy azon kerületekben, ahol a községtanús többségét a nacionalisták áll, az ilyen bérletet a menhelyekre való belépés és az azokból való kilépés szabadsága, valamint a tartózkodás tekintetében különös szabaddal kell felruházni.

A montenegrói hadsereg fejlesztése. Montenegróban erősen dolgoznak a hadsereg fejlesztésén, anélkül, hogy annak a legkisebb háborúvá válna lehetne tulajdonítani. Legutóbb vásároltak néhány üteg Kruppágyút, 90,000 hátultöltő fegyvert, nagy mennyiségű lőszert, amiket Cattaróba Hamburgból is fognak szállítani.

TÁVIRATOK.

A cholera Budapesten.

Budapest, szept. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Tegnap óta 8 cholera-betegedési és 3 cholera-haláleset fordult elő.

Zavargás Bukarestben.

Bukarest, szept. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A miniszterelnök ellen intézett tegnapi merénylet miatt a nép magatartása ma fenyegető volt, mert a merényletet, az ellenzéki sajtó igazságainak tulajdonja, s több ellenzéki lap szerkesztői és nyomda-helyiségek szétrombolni készült. A rendőrség erővel közbeavatkozott minden kihágást.

A szegedi tanítók Aradon.

A fogadtatás.

Tegnap vette kezdetét az ünnepélyesség azon hosszú sora, melylyel városunk tanítótestülete az Aradra érkezett szegedi tanítókkal szemben viszonzóan ohajta az a szíves fogadtatást és lelkes vendégszeretetet, melyben az utóbbiak őket ezéltől huszonhárom hóval Szegedre rándulásuk alkalmával részesítették.

A fogadtatás lelkes és szíves volt s az elhangzott éljenzések után mi is örömmel mondunk öszinte „Isten hozott”-at a reconstituált város derék polgárainak.

A pályához udvarán már jóval a vonat megérkezése előtt nagyszámu közönség gyűlt egybe.

Megjelent Arad város tanítótestülete csaknem teljes számban. Ott láttuk Sima y István tb. tanácsnok, iskolafelügyelőt, a polgári iskola tanári karát Millig József igazgató vezetés alatt, a templomutcai fiúiskola összes tanítóit Preisinger igazgatóval élőkön, Kossuth-utcai fiúiskola tanítótestületét Záray Odón igazgató, a templomutcai leányiskola tanítóit Máday Mátyas, az állami felsőbb leányiskola tanítónői karát Eckert Irma igazgató vezetés alatt. Ott láttuk továbbá az ipartestület részéről Ifj. Kristyory Jánost, a hatóság részéről Nyáry Bélát, a minoritarend részéről Zatyko Fridolin rendfőnöki titkár, dr. Pósgay főorvost stb. stb.

Háromnegyed kilenc után robogott be a vonat a peronra gyűlt üdvözlő közönség lelkes éljenzéssel.

A tanítótestület nevében Szöllösy Károly polgáriskolai tanár tartotta körülbelül a következő üdvözlő beszédet:

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Írta: Pernet Frigyes.

XXXVIII.

Az ötödik felvonás-estély.

(97-ik folytatás.)

A vadász volt az, a ki a keresztvonásokhoz az illető nevére adta.

„Plainacher Erzsébet,” mondá a plebánus rövid szöveg után szilárd hangon, „fel-foghatod, hogy e házban nem hagyhatlak. Mig további rendelkezés történik veled, addig egy jól elzárt szobában lesz hely. Megkapod azt, a mi éhséged csillapítására szükséges, de ezután összel a szentszék s az fog sorosd fölött dönteni. Hogy mi történjék a sajnálatra méltó gyermekkel,” szölt a lelkes látható mély megindulással, „a fölött nem akarok rögtön határozni. Jó lenne, ha a derek Dorka vállalkoznék néhány napra a szegényit magához venni. Kivált éjjel szükséges lenne a leggonoszabb fölügyelet, én teljes erőmből hozzá fogok járulni ahhoz, hogy a sátn hatalma megtörjék.”

A következő napon külön küldött nyaralt Bécsebe, hogy a történetről a már említett jesusita-átrákot értesítse. Ezek rögtön utnak indultak. Anna továbbjárt a szerepét. Elénk örömet szerzett neki, hogy mint sátn ártatlan áldozatát sajnálták és az egész világ a legnagyobb érdeklődést tanúsította iránta.

Az ördög küzdelem telt sok mindenféle kísérlet teljesen sikertelen maradt és azt még sem lehetett megengedni, hogy az ördög erősebb legyen, mint az ennyi éles szellemi fegyverekkel ellátott jámbor urak.

A mi St. Péterben egyáltalán nem akart sikerülni, az keresztelhető lehetett máshol. Annát Marizelle vitték, a hol csakhamar általános részvét és a legnagyobb csodálat tárgyává lett. De e szent helyen sem mutatkozott a sátn arra kétségessébbnek, hogy csinos foghatás elhagyja.

„Kedves Pályatársak! Tisztelt vendégeink! Örömtől áradó szívvel üdvözöljük önöket Arad város területén. Szívünk melyéből mondunk köszönetet azon szíves készségeit, melylyel meghívásunkat fogadták, s körünkben megjelentek, hogy csekély erőnkhez képest viszonzóhassuk azt a pártatlan vendégszeretetet, melyben ezéltől huszonhárom hóval önök részesítettek bennünket. Köszönetünk mellé meg azon öszinte óhajt csatloljuk, vajha önök itt időséjük alatt körünkben oly jól éreztek magukat, mint a hogy mi éreztük magunkat az önök baráti körében. Isten hozta önöket!”

Az e beszédet követő éljenzés lecsillapulta után a szegedi vendégek nevében Vass Mátyás igazgató-tanító köszöntö meg a szíves fogadtatást, kijelentve, hogy nemcsak a baráti rokonszenv és szeretet vezérelte őket a város falai közé, de egyuttal azon cél is, hogy Arad város kifejtett és elismert magas fokón álló tanügyét megismerjék és tanulmányozzák.

Beszédét lelkes éljenzés követte s ekkor megindult a kölcsönös üdvözlések és köszöntések árja. Kigyulladtak a peronon a görög tüzek is s a szívesen látott vendégek folytonos éljenzés között vonultak ki az indóház elé, hol a szállásoló bizottság vette át szerepét.

Miután az elszállásolás a városban megtörtént, a vendégek ismerkedési estélyre gyűltek egybe a „Fehér Kereszt” emeleti éttermében.

Az ismerkedési estély.

Tíz óra tájban már csaknem mind együtt voltak a szegediek és aradiak a „Fehér Kereszt” emeleti éttermében, hogy a lehető legkedélyesebb ismerkedési estélyen üdvözlőjük ismételtlen egymást a rövid találkozás után.

A fentebb említett aradi tanítástületi tagokon kívül a megérkezett szegediek mindnyájan jelen voltak.

A hölgyek körében ott láttuk: Millig Józsefnét, Szöllösy Károlynét, Somogyi Agostonét, Csik Jánosnét, Kristyory Jánosnét stb.

A jelenvolt vendégek névsorát a következőkben adjuk:

Arlet Ferencz, Janikievics Tamás, Szegszárdi János, Hajdu Antal, ifj. Nagy Ferencz, Torók Antal, Szakál Illés, Vészits Lajos, Barcsik Lajos, Nagy Ferencz, Lantos Mátyas, Ferencz István, Vass Mátyás, Kutasi József, Ferencz János, Balpataki, ifj. Tóth Károly, Orovicz Katalin, Szegedi Endre, Sári Mátyas, Rada Mária, Kovács Ida, Stern Karolin, Szendrőné, Kovács Vilma, Szögi Imre, Hort Erzi, Kossinyiné, Kissné Máhr Irén, Nemeckainé, Kövesi Gyula, Bauer Frigyes, Kovács István, Kaminár János, Székelytábor, Benik Sandor, Fábán Károly, Csikós Gyula, Fenyvesi János, Sári Mátyas, Strasser Antal, Deutsch Samu, Klivinyi István, Székács Gyula, Szél András, Kövesi József, Nemeckai István, Koszta György, Szegi Imréné, Chilkó Sándor, Lévai Ferencz (Csongrád megye tanfelügyelője), dr. Lázár György (városi főügyész), Eendrényi Antal (örvászki elnök), Salamon Zsigmond (törvényszéki bíró), Eendrényi Imre, Ferenczi Jánosné, Nagy Ferenczné, Hort Róza, Pálmai János, Pálmai Jánosné, Kemény Nándor, Tanács Imre, Tanács Imréné, Balpataki Mariska, Szendői Rozsika, Brauzvetter Mari, Brauzvetter Vilmos, Szegedi Endréné, Policzer Lujza, Kovács Istvánné, Hozigharez Hermin, Reiner Károly.

Az első toasztot Némethi Károly mondta, poharát emelve a szegedi tanítótestületre, melynek vendégszeretetét nagymérvben élvezték az Aradiak, midőn a testvértanítástület vendégei voltak. A szegediek nevében Vass Mátyás felelt, viszont elterve az aradi tanítástületet és sok üdvös eredményt óhajta jövő működésének.

Az estély tovább folyt a lehető legkedélyesebb hangulatban, s a késő éjjeli órákban ért véget.

A további program.

Szeptember 18-án. Reggeli 9 órákor tanítói ünnepély a városba diszteremben. Ezen ünnepély vezetésére a következő kartársak kerétek fel. Elnök: Máday Mátyas; alelnök: Vass Mátyás és Millig József; jegyzők: Csikós Gyula és Schrodtt György.

Az emberiség esküdt ellensége annál dühösebben vitte üzemelt, minél hatékonyabb ördögűzési eszközöket használtak ellene; Anna göröcsk közt hentergett, sirt, zokogott és egészen ijesztő módon forgatta szemeit. Végre elhatározta, hogy a szerencsétlen Bécsebe viszik, ami a legnagyobb elővigyázattal meg is történt.

A régi Fleischmarkt-on a Borbála-alapítványi házban külön czéllát rendeztek be és az ördög küzdelemé megbizott atyák teljes buzgalommal láttak hozzá az Istennek tetsző mű teljesítéséhez. Imádkoztak és följöttek naphosszat, éjeken át és végre hosszú, majdnem reménytelenül vált küzdelem után a gondolható legényesebb sikert érték el.

1583. augusztus 15-dike volt az emlékezetes nap, mely az egész vonalon a rohamra kiválasztott. Annát, két fogadalmat tett testvér segélyével, egy kápolnába vitték és ott az Isten vedői egyesült erejének sikerült körülbelül tizenháromezer — vagy hogy a még ma is meglevő okmányokhoz szigoruan ragaszkodjunk — 12,652 élő ördögöt a kintzónak testből kiűzni!

Ez az óriási szám magyarázza meg azt is, hogy miért volt a munka oly nehéz és kimerítő. Mostantól kezdve a leány minden kíséréstől ment volt és volt is bátorsága és ereje nagyanyja ellen állhatatosan vallani.

A szegényi öreget — akkor hetven éves volt — szintén átvitték Bécsebe és minden előbbi vallomását visszavonta. „Pokoli hazudozása” e személynék annyira ment, hogy meg azt is határozottan és erősen tagadta, hogy valaha beismert volna semmit.

E tekintetben a bizonyíték könnyen helyre volt állítható, mert a tanuk még mind éltek és a plebánus fölügyezői ott fektették az okmányok mellett. Az akkori Alsó-Ausztria Munk községekben született Schlutterbauer Anna ezenkívül mindig újabb, súlyos és komoly gyanukokra emlékeztet, melyeket a vádolt nagy megbotránkozással utasított vissza.

Csodálatos, Plainacher Erzsébet azelőtt

Az ünnepély tárgysorozata.

1. Osztály- és váltakozó rendszer. Előadók: Nagy Ferencz Szegedről és Csik János Aradról.

2. Magán- és nyilvános vizsgálatok. Előadók: Ferencz János Szegedről és Záray Odón Aradról.

3. Az iskola beletete. Előadó: Iczés József Szegedről.

4. A testi egészség és erkölcsi nevelés. Előadó: Kovács István Szegedről, Györgyóssy Rudolf Aradról.

5. Tananyag és tanterv. Előadók: Deutseh Samu Szegedről és Szilágyi György Aradról.

6. Az ösztetületek és ezek hatásköre. Előadó: Vass Mátyás Szegedről.

7. Indítványok. Ezek az ünnepély előtt 24 órával irásban terjesztendő be Máday Mátyas elnökhöz, különben figyelembe nem vételnek és nem is fognak tárgyaltnak. (Az ülés után a szegedi tanítók küldöttségét tisztelni meg a helyi politikai hatóságok elé.)

Delután 3 órákor találkozás a polgári iskolában. Megszemléltése a polgári- és elemi iskolának, nemkülönbén a kereskedelmi középiskolának, innen a templom-utcai leányiskolába, a Lyceumba. Simay-türdőbe és a 13 vértanu kivégeztési helyére. Itt Vass Mátyás szegedi tanító beszédet mond és a tanító nevében koszorut tesz az emlékkőre. A kivégeztési helyről visszajövet megtekintik a Domanyi-pincezt, az izr. iskolát, a görög keleti román papnevelő- és tanítóképző-intézetet, a kapa-utcai iskolát és az ottani méhpavilont.

Este 9-ór bankett Pohl „Fehér Kereszt” szállójában.

Szeptember 19-én.

Reggeli fél 9-kor külön vonattal Gyórokra. Megérkezés. Fogadás. Bevonulás. A gyórkói templomok és iskolák meglátogatása. (Gyórokról Mésésibe. Itt megismerkedik a görög keleti román iskolát és a királyi vinczellérképezdet.)

Delután 2 órákor ebéd a városi vendégfogadóban: majd séta a hegyekre; este 9 órákor indulás ugyanacsak külön vonattal Aradra.

Szeptember 20-án.

Reggeli 8 órákor Gájba Neumann gyárának, nemkülönbén a gáji iskolának meglátogatására. 10 órákor baka. Azok, kik Gájba nem mennek, megtekintik a színházat, siket-néma iskolát, hol épp akkor tanítás lesz a Bathány- és Kossuth-utcai iskolát és kimennek a kiserdőbe. Rövid itkezés. 12-ór vasutra. 12 óra 10 percz indulás Szegedre. Bucsuzás.

Előfizetési felhívás

„ARADI KÖZLÖNY”

polgári napi lap
(megjelen vasárnap és ünnep utáni napon is)

1886. évi utolsó (okt.-decz.) negyedére:
helyben, házhoz hordva. . . . 3 frt — kr.
videkra, postai szétküldéssel. . . 3 frt 50 kr.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői a „Gombostű” cz. szépirodalmi havi közlőnyt díjmentesen kapják.

Nehogy a szétküldésben fennakadás történjék: kérjük az előfizetési pénzeket legelőszérűbben postautalvánnyal — f. hó végéig beküldeni.

A szétküldés ellen felmerült panaszok alapos orvoslását eszközöltük.

Hirdetések jutányos, kereskedelmi hirdetések fölötté olesó áron vételnek fel.

Az „Aradi Közlöny”

kiadóhivatala.

soha sem volt képes ily erélylyel és bátorsággal föllépni. Rettenthetlenül védelmezte magát, de létezzet akkor olyan eszköz, mely még a legbátortabbak vérét is lehűtötte.

Az aggnöt egy sötét, barátságatlan kamarába vezetett, melyben mindenféle különös eszközök szörnyű aggasztóan néztek vele szembe. Ott egy ember fogadta, a ki a különböző kalandos eszközök rendelkezését készségesen megmagyarázta.

Plainacherné már az első szavaknál rémülten vetette föl öreg, vöröse sirt szeméit, mert ez ember hangja rendkívül ismerősen csengett füleiben.

„Tamás, Zerner Tamás!” kiáltott föl. „Igy hívnak e házon kívül”, viszonzá a férfi, „szóban itt csak egyszerűen hóhér a nevem!”

Plainacherné azt hitte, hogy rögtön meg kell halnia és a rémület kiáltását hallatta. „Hóhérnak!” hebegte magán kívül.

„Természetesen. Azelőtt hasonló minőségben másutt voltam alkalmazva,” szölt Tamás ciznikus mosolylyal, „de úgy vélték az emberek, hogy a jót nagyon is túlságosan alkalmaztam. Elküldtek és ekkor itt találtam megfelelő alkalmazást. Fájdalom, itt nem elég jól értik az üzletet és ezért egy jámbor gavallértól, mint vadász egy kis hivatást is kaptam. Valahányszor szükséges, Bécsebe hívnak és ha munkámat végeztem, ismét visszamegyek erdeimbe. Az én dolgom különben igen kevés. Én csak fölteszem a kérdést és ha a vádolt szelid eszközeim alkalmazása mellett beismerté, a tulajdonképpeni végrehajtás már egy másiknak dolga. Akkor visszatérek mint vadász állomásomba, mig újra hívnak.”

„És ez az ember, a kit az elvetemedt lény szeret!”

„Hisz éppen ez, a mi tetszik neki bennem!” nevetett Tamás. „Anna pompás leány, a kinek az ilyen dolgok iránt érdeke van. Azt hiszem, ő épp oly kitünően tudna kinözni és kerébe törni, mint én magam. Azonban”, folytató Tamás, „most nincs helye annak, hogy ilyen dolgokról beszéljünk. Ne-

NAPTAJ.

Szeptember 18. Szombat. R. cath. napt. Villanov Tamás. — Prot. napt. Titus. — Görög-orosz napt. (szépt. 6.) Csodaterő M. — Nap két 6 óra 42 p. Nyug. 6 óra 6 percz.

Szept. 19. Arad városi önk. tüzoltókar 15-ik évfordulójának ünnepélye.

Szept. 22. Arad megye rendkívüli közgyűlése delőtt 10 órákor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Esküdtök reklamálása. A polgármesteri hivatal következő hirdetményt teszi közzé: Ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1887. évre esküdtszéki képpességgel bírók négyjegyzéke 1886. évi szeptemberhő 21-től 23-ig a város házában természetben közösenlére kitöltetik. Ezen határidő alatt mindenkinek jogában áll a lajstromot megtekinteni s az ellen vagy azért, — mert belőle kimaradtak olyanok, kik törvényszabta képpességgel bírnak, vagy azért, mert azba olyanok vétettek fel, kiknek törvényes képpessége hiányzik, — panaszt emelni s ezen panaszt a tek. törvényhatósági bizottság 14197/317 1886. sz. határozatával kirendelt, folyvást együtt ülendő bizottsághoz benyújtani. Arad. 1886. szeptember 17-én Sallaicz kir. tanácsos, polgármester.

— Október 6. A budapesti iparosok egy bizottsága azon fáradozik, hogy az aradi vértanúk gyásznapjának évfordulóját méltán ünnepelje meg. Ünnepélyt rendeznek a szerdán volt e tárgyban az első értekezlet, melyben az egyetemi polgárok s öreg honvédek küldöttségei is részt vettek. Elhatározták, hogy október 6-ára koszorut küldenek az aradi vértanúk sírjára s a fővárosi ünnepélyen Imre Ferencz bizottsági elnök fog megnyitó beszédet mondani.

— Választmányi ülés. A magyar nyelvterjesztő-, betegsegélyező- és temetkezési egyet rendes havi választmányi ülését e hó 19-én d. u. 4 órákor tartanja az ipartestület Deák Ferencz-utcai helyiségében, melyre az érdekeltek az elnökség által e helyütt is meghívotnak.

— Viziművek bejelentése. A vízjogi törvény értelmében szervezett vizikönyvbe törvényszerint a már fennálló viziművek és vízhasználati jogviszonyok is bevezetendők lévén, — a megye alispánja hirdetményt bocsájtot ki, melynek értelmében a már létező viziművek tulajdonosai felszólítottatnak, hogy viziművekre vonatkozó engedélyüket, esetleg azoknak 20 év óta való fennállását igazoló okmányaikat, különbeni joghátrány terhe alatt, jövő évi januárhő 1-éig, a vízi könyvbe való bevezetés végett bemutassák. E hirdetmény, melyben a bejelentés tárgyát képező viziművek egyes nevei körülírva, legközelebb a napi lapok hirdetései között is megjelenni fog, s addig is felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét.

Márvány-emlék Asztalos Sándornak.

Több lapban említve volt, hogy a máramarosi honvédbajtársak, a gyűjtött adományokból s Szilágyi István 100 frtos ajándékából, Arad város 100 frtos adományából Asztalos Sándor honvédezésnek és Mórítz Samu volt szolgabírónak és közhonvédeknek, ki az első csatában esett el a szerbek ellen, márványemléket emelnek és a szükséges föld követ Mórítz Pál, az ellunyt egyik hős testvére, ingyen szolgáltatja a püdplessai bányájából. Ez a hír annyi módosítást szenved, hogy a püdplessai föld csupán alapul szolgál és a szobor maga — mely Máramaros-Sziget terén állítatik fel — márványból készül. Asztalos Sándor honvédezésnek szobrát eleinte nem tudták, hol állítsák el, mert a hős mint százados az aradi utca-harcban játszott kiváló szerepet és úgy gondolták, hogy inkább Aradon van helye a szobornak.

kem csak az kötelességem megkérdezni, hogy korábbi vallomásait meg erősít-e. Ha nem, akkor fölhúzzák erre a létrára és megkísérlem makacságodat tagjaid kinyújtása útján megtörni.”

„Nem erősíthetem meg azt, a mit sohasem ismertem be!”

„Gondolkodjál csak! Hiába tagadsz; nagyon sok tanu volt jelen.”

„Isten legyen segélyemre, mást nem mondhatok!”

Tamás vállalt vont. „A te hibád,” szölt nyugodtan és felőle a szegényi öreg asszonyt.

Pár percz múlva szabályszerűen oda volt köztöve a létrához. A panasz egyetlen hangja sem hagyta el ajkát. Azután minüket lábára nehéz követ kötöttek, melynek sulya minden tagját megropogtatta.

Erzsébet csak néha hallottat mely sóhajást, de a legkínzóbb fájdalom daczára ragaszkodott vallomásának visszavonásához.

Ekkor Tamás a két kőszülőhöz egy harmadikat tett, mely a szerencsétlennek minden izmát szétszakítással fenyegette. Most a kin elviselhetlenné vált. Az agg nő bátorsága megtörött; hörgött és a borzasztó, szivrepesztő kiáltások egymásután törtek ki belőle.

Tamás szikrázó szemekkel ügyelt a kintzót arczvizáinak minden mozdulatára. Ez ember be volt gyakorolva borzalmas mesteriségebe és fölismerte, hogy elért ama határhoz, melyet e gyenge test elviselni képes.

„Vallani fog!” szölt elégtelen önmagához. „Az ilyen hősiességet nem lehet a végletekig vinni.”

„Az agg nő szemei kidagadtak öregeiből; ideges rángatózás fogta el; ajka elkéült és fehér hab jött szája.”

„Tamás ismételte figyelmeztetéseit; Plainacherné mellére csigszegte fejét és úgy vonaglott, mint a haldokló.”

„Igen, igen,” susogta végre, „beismerek mindent!”

(Folyt. köv.)

bornak, utóbb dőlt el, hogy Mórítz Samuval egy emléket jelezze a két hős diességét. Asztalos tudvalevőleg Hrebiszki lengyel ezredes párbajban ejtette el a Svájcban. Még egy testvére Albert el Kassán és Zsigmond testvérénék leánya Mariska, Szigetben van férjnél. Asztalos Sándor egyetlenn fia Genfben él, hol egy nagy ház ügyvivője.

— A jubiláló baka. Kiszindiaról írják lapunknak a következő ribillió híret: Fülhásító hangok vették föl almából Kiszindia lakosságát e hó 12-én este. E napokban hazakerült Olár Juon (alia Pópa) nevű baka, ki már besoroztatása előtt is ült másfélelvű fogadtatás rablás-és verekedésért — a viszálytás édes poharát akarta kiüríteni régi cinkostársával. E nemes czélra legjobb helynek a falu koresmáját szemelte ki. Oda is gyülekezett a kitűzött időre hívott és hivatalon vendég egyaránt. Nem volt kérdés, csak az volt itt a fő a dologban, hogy Olár Juon most ünnepi meg másfél-és katonáskodásának 3 éves jubileumát, minek következtében ilyen ünnepély alkalmával nem igen tehetett különbséget a vendégekben, hanem azok mind „fratye” és mind „vere” volt neki. A mulatság programja az ivással kezdődött meg s mintán „jól” fülhajtottak az árpa levélből fölverték edényi szendveréből a muzsikust és tancaza kekedtek. Vonakodás nélkül húzta a Huha gyerek az „ingen” nótát (különbén nem volt „ingen”, mert ő is betört fej-és hegedűvel támoogott haza). — Táncközben észbe jutott az egyiknek, hogy a mellette táncoló suhanak a farsangban (nem tudni, mi okból) táncolás közben bordántöltő kedvesét. A „cziye mintye” elmondta ezt baka-barátjának, kinek több sem kellett, hanem megfordulva pofon szentelt a vádoltat, azt kérdeve tőle, hogy nem ismeri ő a kriegs-artikelt-t? „Nem!” felelt a kérdezett s nem kimélve a comis mundurt, nyakon ragadja Pópát. Nem kellett aztán más. A jubilált egyént nyakon ragadni? Absurdum! Erre aztán következett a hadd-el-hadd. Ennek is, amannak is voltak rokonai, ezek ezt, azok pedig amaz vették — miközben fejszékre és bunkós botokra kerülvén a dolog, oly heves dulakodás történt, hogy miután alig lehetett őket szétoszlantni, szép eredményvel voltak a veres fejek és a karmolt polák. Egy dühönös s a fejszével működő erdőőr miután egy bihariás (magyar) lepényt fogadott az arczára, négykézláb menekült ki. A jubiláló baka udragjának a fenekét reggel felé lettek meg a közeli kerítés tetején, miután Kiszindia község derék és erőlyes jegyzője (ki is fogadja itten az érdekeltek köszönetnyilvánítását) elejét vette a dolognak s látva, hogy a községi csendőrköz kemény csapásai sem használtak, saját kocsiját küldte ki a borossebei csendőrközszakaszhoz, honnét a helyszínre két csendőr érkezvén, erdőőrök, pusztabírák és más hivatalos előjárósági közegek keményen megfenyítették. Pópát pedig, a tragédia kimerült hőseit jónak látva jegyző pihenés végett Borossebesbe transferáltatni, hogy aratot babérjain kiungyogja magát.

— Titkos bűn. Az ifjúkori bűnök ismét áldoztatni esett két ember. Sza hó Lenka borossebei nősédelé ugyanis Bernstein Jakab ottani kereskedővel folytatott viszony folytán anyának érezte magát és szegényteljes bűnétől azzal kívánt menekülni, hogy mult hó 24-án Tetran Lena ottani lakos közreműködése folytán valami szer alkalmazásával a már születésre váró magzatot elhajtotta s azt Leopold Dávid cselegetjébe dobotta. A gyanus körülmények által figyelmessé tett Nagy Sándor borossebei örsvezető az ügyet kipuhatolván, miután az illetők vétkes tetteiket beismerték, letartóztatva a bíróságnak átadta.

— Diszleteket kérnek. Az aradi iparos-íjjaik önképző- és betegsegélyző-egylete, mely egy saját, mint más jótékony intézetek czéljaira több szindarabot adott elő, azzal a kéressel fordult a városához, hogy tekintettel működése jótékony irányára, valamint arra, hogy az előadásokhoz kellő díszletekkel nem rendelkezik, előadásaihoz a színház díszleteiből némely darabokat átengedni kegyeskednék.

— Gyászjelentés. Lechner Ferenc m. kir. vámlivatali ellenőr és neje szül. Koretko Ludmilla, mely fájdalommal tudtják felelhetlen kis leányuknak Mariskának e hó 17-én történt kiáltását. A csak egy tavaszt ért kis virág tetemei vasárnap d. u. 5 1/2 órákor fognak a Hassinger-utca 3. sz. a házból a helybeli közsirkertben az örök nyugalomnak átadatni.

— Jutalom betörők közrekerítésére. Említve volt annak idején a lapokban, hogy e hó 3-áról 4-ikére menő éjjel a világi szőlőkben Lechner Janos volt batonyai plebánus házába betörési merénylet kísérletet tett meg, Bár Aron lakása pedig kirabolatott. Most ebben az ügyben — mint lapunknak írják, — R. és M. Világos társközség képviselőtestülete elhatározta a község reputációjá érdekében a legszigorubb vizsgálat elrendelését arra nézve, vajjon egy a szőlőesőzők, mint a községi örök nem követtek-e el mulasztást az örködés körül, s a mennyiben mulasztás esete forogna fön, a mulasztók azonnali elbocsátatását. A tettesek kézrekerítése végett pedig 150 frtnyi jutalmat tűztek ki azon egyén részére, aki a csendőrséget az illető tettesek közrekerítésére vezeti.

— Szappant is csak pénzért árulnak. Szörnyű szitkozódás és lárna közt birt tegnap délben egy rend

hogy neki bíraskodási joga nincsen, a fuval pedig meg fogják érteni, hogy szappant is csak pénzért árulnak.

Csacsmó a börtönben. Még ilyen is van? kiált föl a megriadt olvasó. Van bizony, még pedig az aradi kapitányi börtönben, hova úgy került a szegény pár hetes kis gyermek, hogy anyjának kedve kerekedett (lehet, hogy tán éppen ő iránta való gyengéd gondoskodásból) egy kis vásznat elemelni a gyolcsoskótól, de ügyetlen levén, rajta vesztett s bekísérték. Szegény, szegény kis gyermek!

Köszönetnyilvánítás. Az aradi siketnémák-iskolájára következő nemesszívű adakozók közt a jótékony adományokat: Vaniesek Ferencz ur 5 frót, Grünberger J. M. ur 5 frót, hat aradi pincesz 2 frót. Beküldött továbbá Klein Ignác ur által Nagy-Halmagyról egy aug. 1-én rendezett táncszertélyi alkalmával való felülírt összeg (melyhez követezők járultak: Klein Ignác 50 kr., Kintsi Dániel 50 kr., Szabó János 50 kr., Gastner A. 50 kr., Herskóviés 50 kr., Deutsch 50 kr., Bajnok 10 kr., Donáth 50 kr.) összesen 3 frt 60 kr. Nevezett nemesszívű adakozók fogadják áldozatköszönetül a siketnémák-iskolájára felülírt bizottság elnökeinek a bizottság nevében kitéjezt forró köszönetét. Aradon, 1886. szeptember 16-án. János Dömjén, a magyarországi minorita-rend tartományi főnöke.

Eljegyzés. Bienenstock Lipót kaparói regalebéli eljegyezte a szép és művelt Brunn Czicza kisasszonyt Buttyinból. Ismerőseik tartós boldogságot kívánnak az ifjú párnak.

Felfüggesztett városi tisztviselő. Karánsebesről írják 16-iki kelttel: Karánsebes városnál előfordult hirtelen vagyonkezelés ügyében, — melylyel kapcsolatban S e r b u pénztárnok a napokban letartóztatott. — Krassó-Szörény megye közigazgatási bizottsága ma tartott ülésében, ismét két tisztviselőt felfüggesztett fel állásától. Az egyik Uskutu első városi tanácsnok, nyugalmazott főhadnagy, a másik Peja Pál városi ellenőr. Mindkettőjük ellen a kötelese ellenőrzés elhanyagolása miatt hozott a felfüggesztő határozat.

Rövid uton akart órára szert tenni. Czirok Márton baka káplár uram rossz szemmel nézte, hogy L e k r i n s z k y István gyalogosnak zsebében egy értékes ezüst óra fityeg; azért az óráat nevezetű ellopotta és Weisz Dávid zalogházába becsapta. A lopás azonban kisült s most káplár uram oda került, a honnét 6 hónapig alig van visszatérés.

Utónállás. Demelán Vaselie butyni zsemlényes mult hó 29-én egész gondatlanul tette meg utját Almás és Butyin közt, midőn J o v a n i t s Nikolaj és V a n n e s a Szimetric almasi lakosok hirtelen előtte termettek, s a nyakába akasztott táskájá tartalmát 4 frtal erőszakkal elvették. Az illetők a borosshebi csendőrség által ugyan letartóztatták, s a bíróságnak át is adták, de már akkor a pénzen tudták, mert elmulatták.

Csöd. Wessel Miksa helybeli rövidárú kereskedő ellen az aradi törvényszék, mint csödbíróság a csödtől elrendelte. Tomegmondokul S o n n e n f e l d Károly aradi ügyvéd, helyettesül dr. P l o p u György, es: d i z b o l s F i s c h e r Miklós törvényszéki bíró rendelkezett ki.

Feljelentett rendőr. S c h v a r t z János m.-világosi községi rendőr folytonos részegeskedése és különben is botránys magaviselével már annyira panaszra szolgáltatott alkalmat, hogy a község képviselőtestülete a dolgot tovább nem tűrhetván, a szolgabíróhoz fordult elmozdítására. Nagyon helyesen.

Elvesztett egy értékes arany mellűt. tegnap a Forray-utczában. A becsületes megtaláló kéri, hogy a rendőrségnél tegye le, a hol illő jutalomban részesülend.

Hazánk és a főváros.

Liszt hamvai itthon. A nagy mester mint most már bizonyos, mégis hazája földjében fogja örök álmát aludni. Hamvai hazaszállításának most már nincs akadályja. Az elhunyt mester általános öröke, Wittgenstein hercegnő, nyilatkozatot küldött dr. Brichta János végrendeleti végrehajtóhoz, mely szerint Liszt Ferencz ismételtén kijelenté, hogy magyar földben kívánja örök álmát aludni; a hercegnőnek tehát nincs kifogása a mester tetemeinek hazaszállításá ellen. Hasonlóképp nyilatkozott, szintén írásban, Wagner Kozima asszony, ki csupán azt kívánja, hogy a magyar kormány tegyen lépést ez irányban. Ez most már bizonyosan nem is fog elmaradni.

Cholera Budapestben. A csütörtöki nap a főváros számára is meghozta a hidegebb időjárást. A mint a hőmérő lejjebb szállt, úgy emelkedett mindenkinek reménye, hogy a járvány szűnni fog. És a helyzet tényleg javult. Szerdáról csütörtök délig 12 betegedési eset történt, melyek közül három halállal végződött. Délült éjjel három cholera beteg vittek a barakkokba. Ezek ketteje az utczán rogyott össze, egyik a keresepimásik az Andrásey-uton. A csütörtöki napon tehát összesen, mint azt lapunk tegnapi számában már táviratilag is jegeztük, 9 betegedési és 4 haláleset fordult elő. Nyugtalanító volt Szilágyi Lajos pesti alsójárásai szolgabírónak tudósítása, hogy Makád, csepelezi-geti községben n cholera kiütött, mert ez a járvány gyors széthurezölését jelenté. Utólag az esetről azt jelentették, hogy egy Budapestről este a községbe hazatért munkás ember a cholera tünetei közt meghalt. Tehát járványszerűleg ott még nem lépett föla cholera.

Gyilkos és öngyilkos csendőr. A „Zombors Vidéké”-ben olvassuk a következő véres csendőr-dramát: A bezárni nagy koromban iddoggát J a k a b o s Ferencz csendőr közlegény egy társával e hó 12-én, azon tűnődve váltig, hogy jó pajtása, egy

fakkeros mennyire elsigáztatik Tokajos Ferencz csendőr közlegény által, ki minden ok nélkül fakkerezte magát egész napon át. E tűnődése közben megérkezett Tokajos Ferencz is, és Jakabos meg nem állhatta, hogy illetén szókkal szemrehányást ne tegyen neki: „No már Ferencz pajtás az még sem szép tőled, mint csendőrtől, hogy azt a fakkerezést egész nap hajszolod minden ok nélkül.” E szemrehányást Tokajos Ferencz annyira szívére vette, hogy midőn később a lakanyába mentek, részeg fővel beállított a már alvó Jakaboshoz, s azzal keltette föl: „Ugyan Ferencz, mér tetted azt nekem, hogy nyiltan megszégyenítettél?” Jakabos álmosan felelt: „Éredj már aludni, majd megmondom holnap!” De nekem most mond meg! — „Nem mondom most, álmos vagyok!” Tokajos kirántotta kardját, mire Jakabos azt felelte: „Hát azt hiszed, hogy megijedek tőled?” felugrott s szintén kardját vette. De Tokajos Ferencz hirtelen halálos csapást mért társa fejére s az szó nélkül összerogyott. Fején tátony sebet vágott a kard, melyből pataként ömönött a vér. Tokajos kiment a szobából, neki állította töltött puskája boldogabb végét a falnak, csövét meg szájának irányozta, s ravaszát kezével elsütötte. A gölyő keresztül furódott száján agyába s megakadt a koponya-csontban. Tokajos rögtön kiadta lelkét. Jakabos Ferencz az áldozat, nagysokára magához tert, s a borzasztó nyitott sebbel fején eltökélte magában, hogy visszajön Zomborba. Neki indult s féluton rogyott össze. Ugy találták meg csendőrtársai eszméletlenül. Kihallgatásakor a fentebbi párbeszédet adta elő a gyilkossági kísérlet s öngyilkossági egyedüli okául. Nemi remény van életében.

A báróné penztárczája. Egy a Tiszán Szegedről Titelbe menő gözös úri utasai a mult héten különös ismeretséget kötöttek. Szegeden ugyanis a gözös első osztályára egy igen elegánsan öltözött nő szállt be. Csakhamar nagy, főleg urakból álló társaság gyűlt köréje. Senki sem ismerte közelebről, csak egy utas tudott róla annyit, hogy öz. C... báróné, kinek nagy birtokai vannak Szerém-megyében. Két órai utazás után a báróné szörny ebédet költött el, melynek kifizetésére kerülvén a sor, nagyobb pénzeszséggel terhelt penztárczáját nem találta. Azzal vizsgálatla magát, hogy szegedi nagynénje majd utána küldi az ott felejtett tárczát. Kezesen felajánlá a főpénztárnok zálogul egyik gyémánt gyűrűjét, csakhogy az lovagiasan el nem fogadta. Több ur is felajánlá pénzt a hölgynek, de az köszönettel bár, határozottan visszautasítá. — Egy bácska kereskedő fia azonban nagynehezen még is rá tudta venni, hogy tőle 500 forintot fogadjon el. A hölgy csak ama feltételt állt engedett, ha az ifju vendégül elkíséri birtokára s ott átveszi a pénzt. A fiatal ember képzeletében már csábító kepeket festett magának a közlelbi napok örömeiről, de képzelődése nem tartott soká, mert a bájos „báróné” éjjel kiszállt egy állomásnál. Későn tudta meg ifjunk, hogy az állítólagos „földbirtokosnő” két más urat is úgy rácsédett és az előkelő utas, ki a „báróné” kitérő felvilágosítással szolgált, szintén ellilant, lévén a nőnek férje.

Uj dékan. Az egyetem jogi karának tanártestülete csütörtök délután összes ülést tartott, melyen az elhunyt dr. Cherny Gusztáv helyére dékánnak dr. Hoffmann Pál választották meg, 15 szavazattal 5 ellenében.

Menyecskek halála. Győrmege Szap községe közelében hétlőn nagy szerencsétlenség történt a Dunán. A szerencsétlenségnek két menyecske és egy fiatal menyasszony lettek áldozatai. Estefelé ugyanis Horváth Józsefné, Szabó Józsefné és Morvai Juli, az utóbbi menyasszony, csónakra ültek és a dévény-radványi Dunaszakasz szabályozási munkálatainak alkalmazott ferjeknek, illetve völgyének élelmiszereket akartak vinni. Utközben csónakuk véletlenül félrelibent és mindhármán a vízbe estek. Még csak segítségükre sem leketett menni, mert a nagy sötétség miatt a veszedelmet senki sem látta meg, így a Duna hullámaiban letek halálukat.

A megszőkött rablőgyilkos Plessinger Ernő még most sem került kézre, dacára annak, hogy a fővárosi detectivok éjjel-nappal hajszolják. Plessingert szerdán reggel állítólag a Molnár-utczában látták és a rendőrség is azt hiszi, hogy a merész szőkevény nem hagyta meg el a fővárost. Különben nem először szőkött meg most a vészartyáni rablőgyilkosság vérengző hó. Mult év május hónapjában a győri börtönből ugrott meg ugyancsak furfangos módon. Személyleírása a következő: Plessinger Ernő, 29 éves, gör. kath., nőtlen meszarossegéd, közép magas, gyenge, sovány testalkatú, barna, kerek arcú, barna haju és szürke szemű, szőke bajszu, kerek állu; első fogaiól egy hiányzik. Különös ismertető jelei: jobb füle alatt egy szemölcs van, jobb karján P. E. betűk és egy ókorfej vannak benyomva. Beszél magyarul, németül és tótul.

Hogyan áll be az alvás? Az alvás magyarázatára írott elméletek egygyel szaporodtak. A régiek elméletét előszeretettel fordultak a rendkívüli tümenyek felé s figyelmeiket főként a somnambulismus, a hypnotismus stb. ragadta meg. E munkálatoknak külön irodalma képződött ki, tele érdekes tényekkel s híján megállható következtetéseknek. Pedig éppen az alvásról s elméletéről lehet elmondani, hogy az igazság sokkal meglepőbb, mint a fictio. Az alvást így lehet meghatározni: a különböző idegközpontok működésének több-kevesebb megszűnése. Ez állapot mindegyik foka egy külön idegrendszer működése felfüggesztésének felel meg. Mikor a legmagasabb fok el van érve, akkor csak az állati s bizonyos tekintetben a növényesélet működik. E fokon az alvás, ha az illető egyen egészséges, nem tart soká. Bizonyos idő múlva az idegrendszerek visszatérnek munkájukhoz, míg végül a külbonyomások a felébredést előidézik. Az agy szintyre, mint minden szervezete, a visszatérő nyugalom törvénye alatt áll. Működése közben elérkezik a perciz mikor az agy sejtjei megtagadják működésüket; az emberen minden physical és értelmi munkától vonakodó kábultság vesz erőt; a vér kisebb mértékben hat az agyra s előáll, nem mint ok, de mint következmény, a

nyugalom állapota. E folyamat nevezetes ténye, hogy az idegrendszereket nem egyszerre s nem egyenlő erővel éri a kábultság. Legelőször az önkéntes mozgás központjait zsiabbnak el; mint ez a szempillák önkénytelen lecsukódásán, a bőlíngtatáson tapasztalható. Az egész test, a nehézség törvényének hatása alatt nyugalomra vgyik, az érzékek átvészik, noha nem egyszerre, a fardtságot. Elsőben a szem tő nyugalomra; a hallás és a szaglás tovább működik, sőt a legmélyebb álomban sem tompulnak el egészen. Mindenki tudja, hogy a legkisebb, szokatlan zaj, vagy a szokott zaj hirtelen megszűnése felkelti az alvót. Arra is van példa, hogy a dohány szaga ébresztett fel valakit, a kinek szobájába tolvaj nesztelenül hatolt, de magával dohányillatot vitt. E tümenyeknek az az oka, hogy a hallás és szaglás ninesnek akként elzárva a külvilágtól, mint a szem, melyet a szempilla elzár. Hogy az alvás nyugodt legyen, a szervezetben meg kell lenni az összhangnak, hogy ugy mondjuk, mind-egyiknek kívánni kell a nyugalmat. Legyen bármelyikük rendellenes állapotban, az alvás nem jó létre. Mindenkinek van tudomása például a gondoktól terhelt agy vagy egyszerűen a fázó láb gátló befolyásáról az alvársra.

Rövid hírek. A királyfi Erdélyben. Szászrégenből táviratozzák: Rudolf trónörökösét október elejére várják Görénybe. A vadászati előkészületeket már megtekették. A radnótfáji udvari váróterem pár nap alatt elkészül. A királyfi, az eddigi megállapodások szeriint, az idején nevével együtt fog Görényben tartózkodni. — A fővárosi tanács száz forintot szavazott meg a berlini osztrák-magyar Rudolf-énekek. — Gül baba budai dűledező sirmelének restaurálását legközelebb megkezdi a szultán által e célra utalványozott pénzből. — A cholera már terjed. A vidéki városok közül Győr volt az első statio. Csütörtökig már 74 choleraeset fordult elő. — Szántóverseny volt a pestmegyei Alberti község határában Szapary István gróf főispán birtokán. — A k o r n a i e v e g y h á z k ö z s e g e n a p o k b a n ülte meg temploma fölavatásának százados évfordulóját. — B i h a r o n a mult héten rátörték az adóvégrehajlóra és 500 frt adópénzt raboltak el tőle.

A nagy világ.

A magyar király a lengyelek közt. Ő Felsége a király Krakkóban nagyszerű fogadtatásban részesült. A Ferencz József-hid, a Mária-torony és a város ház tornya, a Szt.-Péter templom kupolája, gyönyörűen voltak feldíszítve és kivilágítva. Az egész podgarze-krakói vasutvonallal, a kivilágított magaslattal, a gyönyörűen kivilágított vártemplommal és királyi kastéllyal impozáns benyomást tettek. Az 1. utaszerződés díszszadát, a 13. egyalogezred zenekarával, Rastovics kapitány vezénnyel. A rendet a város 8 pontján 1500 főből álló polgári díszőrség tartotta fenn. A vonat pontban este 9 órakor érkezett meg. Ő Felsége, Rudolf trónörökös és Albrecht főherceg szemlélt tartottak a díszszad felett. — Ő Felséget először S p l a c h t o v s z k y polgármester üdvözölte, ezután pedig Papiel, a lengyel nemesség nevében; mintegy 200 lengyel nemes fényes nemzeti öltözetben jelent meg a pályaudvarban. Ő Felsége a lengyel nemzetet és különösen Krakó városát biztosította kegyéről és megígérte, hogy a trónörökös és neje a jövő évben meg fogják látogatni Krakót és Galiciát. Ezután Ő Felsége a közönség „Niezchjje nas król!” kiáltásai között végig haladt a perronon. Az egész városban nagy öröm uralkodott.

Merénylet a román miniszterelnök ellen. Csütörtökön este a román miniszterelnök ellen merényletet intéztek, a mely azonban meg h i n s u l t. A mint ugyanis Brati n a n u miniszterelnök az utczán ment R o b e s c u postáigazgatóval, a miniszterelnökre lött egy volt genie őrnagy revolverrel. Robescu azonban idejekorán észrevette a merényletet, és sikerült a revolvert elhárítania, hogy a miniszterelnököt a lövés nem találta el, s Robescu csak jelentéktelenül sebesít meg. A merénylőt átadták a rendőrségnek. (Lásd táviratainkat.)

A volt bolgár fejedelem és a heszeniek. Battenberg Sándor herceg a darmstadti polgármesternek levélben mondott köszönetet ama fogadtatásért, melyben ott részesült. A levél így végződik: Milyen meg vagyok hatva, hogy önk mindannyian oly érdeklődéssel viseltettek eseményekben gazdag és oly terhes bulgáriai uralkodásom iránt; ez az érdeklődés felémelő volt rám nézve, a mikor a harcztéren állottam és a mikor drága Heszzenünk minden részéből oly nagyszerű segélyt kaptam a sebesíttek részére. Súlyos küzdelmet kellett folytatnom idegen földön és azzal az öntudattal hagytam el a bolgár fejedelemséget, hogy a jót akartam és annak elérésére törekedtem. Súlyosan megsebesített szívemnek az oly nagy mértékben tanusított rokonszenv felette jó esett, mert azt láttam belőle, hogy az általam oly hön szeretett Heszzen mily melegen és szívélyesen fogadott engem ismét mint heszzenit. Végül arra kérem polgármester urat, adja át a lakosságunk köszönetemet.

Agyurobbanás. Most kelden a Géna mellett San-Benigno erődben nagy szerencsétlenség történt. Sala tábornok jelenlétében nyolcvan új harminceket fontos ágyut próbáltak s épp a tábornokot körülvevő csoporthoz legközelebb elhelyezett ágyut kellett volna a tengeren felállított eztra kisútni, mikor hirtelen szörnyű robbanás dördült el s azt szivszaggató jaj- és segélykiáltások követték. A nagy füst miatt nem lehetett mindjárt tisztán látni, hogy micsoda szerencsétlenség történt. Mikor a füst elhúzódott, akkor tűnt elő, hogy tíz katoná, kik az első ágyunál voltak elfoglalva, a földön hever. Kettő közülük meg volt halva, az egyiknek a gyomra és melle szakadt fel, a másik felismerhetetlen formátlan tömeg lett. A többi nyolcvan közül három életveszélyesen, öt pedig súlyosan megsérült és megosonkult. A robbanás oly erős volt, hogy a föld száz méternyi távolságra felszakadtott.

A jelenlevők. Közük számos tiszt is, a felpatogtatott földdaraboktól könnyű sérüléseket szenvedtek; voltak katonák, kiket a robbanás ereje 30 méternyi távolban is a földre terített. A csetsztropha oka, ugy látszik, az ágyucső hiányos megalkotása volt. Szigorú vizsgálatot indítottak.

Rozsaszupított királyné. Néhány nap előtt egy Buxtone nevű amerikai család — mely jelenleg Romániában időzik — nézte meg Sinaiban a királyi kastélyt. A parkban egy hölgy szegődött hozzájuk, ki beszélgetés közben sorra törtétele le a rózsabokrok virágait, hogy aztán szétépedje. Ez a játék nagyon boszantotta Buxtone-né asszonyt s végre e szavakban adott boszankodásának kifejezést: „Kár a szép virágokért, nálunk két ily rózsáért egy-egy shillinget adnak, kegyed legálább egy sterlingnyi rózsát pusztított már el!” — A hölgy megállt s mosolygós szólt: „S nálunk a rózsának még nagyobb értéke van; egyért néha egy költeményt, egy szerelmes pillantást, egy csókot adnak.” Ezután meghajította magát s eltávozott. Buxtone-ék az örököt tudták meg, hogy a poetikus rózsaszupított maga Carme Sylva, a roman költőkirályné volt.

Száztizenegy esztendő. Montgolfiernek, a léghajó genialis fötalálójának a felesége ritka szép kort ért most, mikor férje találmánya 100 esztendő lett, megemelkednek róla is, ki mikor meghalt, 11 évvel volt idősebb mint manapság a léghajó. Az agy asszony élete utolsó napjait könnyen mozgott, jól látott, hallott, s az emlékezete is tiszta és világos volt. Egy nap sétálni volt, s lelt a város egyik padjára. Amint a járókelőket nézegette, egyszerre összezavarodtak az eszméi, mire hirtelen felkelt s haza akart sietni. Csak-hogy elefedte az utca nevet, a melyben lakott, söt elefedte a tulajdon magát is. Ijedtében megszólított egy ösmeretlen urat, s kérte, hogy vezesse haza. „Hol lakik?” kérde az idegen. „Bizony kiment az eszemből!” De legalább azt mondja meg, hogy kinek hívják?” „Az is elfelejtettem, mert már 111 esztendő vagyok.” „111 esztendő — hiszen akkor kegyed nem lehet más, mint Montgolfierné!” „Ugy van ugy, ez a nevem!” válaszolt az öreg asszony örömmel, mire a szives uri ember essukugyan hazavezette, s így az öreg nő saját lakásán halhatott meg, mert amint haza ért, rögtön lefeküdt s másnap már halva volt.

A nagy koplaló. Milanóból írják: A híressé vált koplaló, Succi már lekaplalta 25-ik napját s így csak öt napja van még hátra, amennyiben azt tűzte ki céljának, hogy az általa feltalált likör segítségével egy hónapig fog koplalni. Succi mindig jökevű, nagyban olvassa az újságokat, s különösen a szemlélyére vonatkozó közléseket. Az érdeklődés iránta napról-napra nő. előkelő személyiségek jönnek Milanóba megnézni a világ legnagyobb emberét. Nemrég Succi a felgyelő orvosok kíséretében mejelent az operaházban; minden szem rajta csüngött, mindenki az ő páholya felé fordult s az énekesek kénytelenek voltak félbeszakítani énekeiket, nem akarták őket hallgatni. Eddig csak 140 gramm vichy vizet és 600 gramm ivóvizet fogyasztott. Sulya 50-6 kg. Decemberben Párisba megy s ott új koplalási eyelust kezd. Sok szerencsét hozzá!

A favágo exminiszterelnök. A volt angol miniszterelnök Gmundenbe érkezett és a Hotel Bellevueben szállt meg. Gladstone a legutolsó hét hetet Tegerneesen, barátja, lord Acton nyaralójában töltötte; Acton régebben angol követ volt Münchenben és jelenleg Bajorországban lakik. Sok kiváló személyiség fordult meg az utóbbi időben a nyaralóban, köztük Dollinger is, ki többször beszélgetett Gladstone-nal a politikai viszonyokról és különösen az ir-kérdésről. Gladstone, kit az ir-kérdésben folytatott parlamenti küzdelmek igen kimerítették, Tegerneesen kellemes időtöltést talált; gyakran tett kirándulásokat még a hegyek közé is s mikor végig sétált a helységen, a nyaraló közönség és a parasztek képeztek sorfalat, hogy lássák a híres államférfiut. A parasztek, kik hallották Gladstone-ot, hogy otthon egészségi szempontból egész fákat szokott kidönteni, mikor meglátták az egyszerű turistát, esodálkozva jegyzék meg: „Hisz a fejsze nincs is nála.” Gladstone jóízűt nevetett, mikor e naiv nyilatkozatról értesült. A volt miniszterelnök fáradhatatlan tárgsalgó; hangja némileg bágyadt ugyan, de azért még elég erőteljes. Tegerneesből a Ried közepében fekvő St.-Martin kastélyba utazott és mielőtt Londonba visszatérne, néhány osztrák fűrdőt látogat meg. Így érkezett Gmundenbe. Angliába e hó vége felé utazik vissza.

Érdekes levélváltás. Romából írják, hogy Humbert király néhány napja a következő levelet kapta: „Kedves király ur! Igen sokat hallottam a királyné szép ruháiról, s szeretném azokat egyszer jól megnézni. A királyné ugyan, a mint hallom, nincs itt, de a feleség bizonyosan Önnél vannak; most a szünelő alatt lenne érkezésem, kérem mutatson meg nekem mindent és írja meg nekem, Kedves Király ur, hogy mikor mehetek. Leoni Marietta, ötidik osztálybeli tanuló.” — A király titkára által a következő választ küldötte a kis Mariettának: „Kedves Marietta! A király köszöntet téged és azt üzeni, hogy hogy ekkora kíváncsiság egy kis leánynál nem tetszik neki. Különben a legjobb akaratral sem teljesíthető kívánságodat, mert a királyné igen jó háziasszony és elutazása előtt mindent jól elpakolt és elzárta.

Az ezredesné kalandja. A stajerszági Afienzenben, a „postához” címzett vendéglőben már hónapok óta nyaral nevével egy öreg ezredes. Az ezredesné asszony rége óta vágyódott egy kis fris zergebusra, anélkül, hogy e vágyát ki bírta volna elégíteni. Mult szombatban a házaspár kirándulást tett a két órányira fekvő Buchberg erdei községbe, hogy az ottani vadásztérleten nézzenek körül a kívánt zergebus után. A véletlen hamar segítségre jött. Erdei sétájuk közben az ezredesné egy három tagból álló vadásztársaságra akadt, mely vidáman fogyasztotta a vadászbédét. Mellettki a buja fűben hevert egy zerge, melyet épp az imént ejtettek el.

Az ezredesné nem várta be kissé hátramaradt férjét, a vadászokhoz lépett s megkérdezte tőlük, nem volnának-e hajlandók neki a zergét átengedni. „Asszonyom, ha megengedi, nagyon szivesen becsújtuk a zergét rendelkezésére” — szölt udvariasan a vadászok egyike. — „Ah, ez igen szép!” — felelte kissé meglepetve az ezredesné — „és az ára?” — „Fájdalom, egyikünk se annyira fözetember, hogy árat szabhatnánk, mi csak arra az öröme gondolunk, hogy kegyednek szolgálata-ra lehetünk”, — volt a válasz. Mig az ezredesné zavartan kereste a szavakat, mikkel e nem várt udvariasságot megköszönje, megérkezett az ezredes. Katonásan köszönve, mutatta be magát: „En N. ezredes vagyok a — számú gyalogezredtől.” A vadászok udvariasan viszonzták a köszönetet, s ók is bemutaták magukat: „A pármái herceg, della Grazia herceg! — Nem használt semmi vonakodás, a zergét el kellett fogadni, de a hercegek kikötötték maguknak, hogy a zerge-lakomán ók is jelen lehessenek. Ott is voltak. Az ezredes nagy gondalal őrizt most a zerge bört.

Rövid hírek. Vasúti szerencsétlenség történt Silverceakban Észak-Amerikában. Egy kővonat, mely Erieből a Niagara-zuhataghoz ment, Silverceaknál egy tehervonatba ütközött A mozdonyok tökéletesen elpusztultak. Tizenhárom utas meghalt, a többiek közül százan súlyosan megsebesültek. — H e t v e n t e r f e r f o z t állt a napokban a nürnbergi törvényszék előtt sörhamisítás vádjai miatt. Mind elítéltek. — D e l a m e r i k a i kiállításra nyílt meg Berlinben az új gabna-börzén.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

Lóarverés. A földmívelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter közölte, hogy a kisbéri, mezőhegyesi, fogarasi és bábolnai állami ménesekből, részben kisorsolt számfelületi, részben kiselejtezett lovak f. évi október 8 és 9-én Budapestben a Tattersall helyiségében, nyilvános szóbeli árverezés útján azonnali készpénzfizetés mellett fognak a legtöbbet ígérőknek eladatni.

Szösszűlet.

(Szept. 17.)
(B.) Készaru nagyban 38.25—38.50, kis-csinnyben 29.— hordó nélkül per 100 liter %

Budapesti gabnatözsde.

(Szept. 17.)
A forgalom 12,000 mm. Az árak szilárdak. — Őszi buza 8.78—8.80, tavaszi buza 9.39—9.41, ősi zab 6.24—6.25, tavaszi zab 6.88—6.70, új tengeri 6.55—6.56.

Budapest, szeptember 16. (Az „A radi K ö z l ö n y” eredeti távirata.) Az esti tözsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradek 107.10, magyar papíráradek 94.65, magyar hitelbank 94.60, osztrák hitelbank 278.40, London 287.75, Páris 287.—.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktözsde 1886. évi szeptemberhő 17-én.

Magyar aranyáradek 6 sz.	107.—
Magyar aranyáradek 4 sz.	107.—
Magyar papíráradek 5 sz.	94.60
Magyar vasuti kölcsön	152.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.75
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	104.75
Temes-bánási földterhermentesítési kötvény	104.75
Temes-bánási földterhermentesítési kötv. zár.	104.60
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	105.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	104.75
Magyar szőlőszedésmárvisszági kötvény	99.75
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	120.30
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	126.50
Osztrák áradek papírban	84.05
Osztrák áradek ezüsten	84.50
Osztrák áradek aranyban	118.70
1860-iki osztrák államörvény	140.—
Osztrák-magyar bankrészevény	863.—
Magyar hitelbankrészevény	287.25
Osztrák hitelintézeti részevény	277.80
Cs. és kir. arany	5.94
Ezüst	—
20 frankos arany (Napoleonör)	9.98
Német birodalmi márka	61.70
London (3 havi váltóért)	126.—
20 markos	12.33

IDEGENK NEVSORA.

(Szept. 17.)
Fehérkereszt-szálló. Antalffy Béla, birt. Veszprém. Lonovits József, ügyvéd, Mákó. Romai A., mérnök, Budapest. Paragi J., kereskedő, Győr. Ables M., kereskedő, Budapest. Friedrich M., kereskedő, Bécs. Glüksmann N., kereskedő, Bécs. Sándor G., keresk., Bécs. Fischer S., utazó, Bécs. Kraul W., utazó, Temesvár.

Nádor-szálló. Török B., birt. Simánd. Papp J., járásbíró, Vaskőh. Mann C., hadnagy, Arad. Dr. Rosenberg A., orvos, Kevermes. Holz L., magánzó, Nagy-Kikinda. Kampjan L., postamester, Kovaszincz. Gerdyants Gy., jegyző, Varjas. Török E., gazdatiszt, Varjas. Baba I., gzlatiszt, Bilit Heszli I., keresk., Temesvár. Krumbach S., keresk., Borostó. Scheinberger A., keresk., Pécska. Gübl Gy., lovász, Fankota.

Felölös szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Közlökedés.

	A vonat	érk. Aradra
Csabai vegyesvonat	regg. 6.20	d. u. 6.28
Budapesti személyvonat	d. u. 12.31	d. u. 4.10
Budapesti személyvonat	este 9.17	regg. 5.45
Erdélyi vegyesvonat	regg. 6.15	este 8.42
személyvonat	d. u. 4.30	d. e. 11.45
Temesvári vegyesvonat	regg. 6.05	regg. 9.27
	d. u. 5.48	este 8.17
Borossebei vonat	regg. 6.25	regg. 9.20
	d. u. 4.25	este 7.18
Szegedi személyvonat	regg. 4.30	regg. 8.14
	d. u. 12.10	este 8.47

PROBST KÁROLY és TÁRSAI

ezzel tisztelettel jelentik, hogy

női ruha és felöltő-készítő-osztályuknak

egy egész új és a jelenlegi követelményeknek megfelelő irányt adtak, a mennyiben az eddigi viszonyt volt szabójukkal megszakították és annak helyébe egy kitűnő külföldi szakembert alkalmaztak, ki a külföldön és Bécsben a legelső szabóműhelyek élén számos évek óta működött.

Ezen új előnyös berendezés, valamint a legjobb munkaerők alkalmazása által képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek minden tekintetben megfelelni, s úgy szabás, mint kivitel tekintetében mérsékelt árak mellett becses vevőinknek a legtökéletesebbet nyújtani.

Egyszersmind van szerencsénk tudósítani, miszerint

őszi és téli divat-ujdonságaink, ugyszintén legújabb divatu felöltők!

nagy választékban megérkeztek, s a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve, magunkat ajánljuk.

Mély tisztelettel

PROBST KÁROLY és TÁRSAI.

573-3.10

CACAO
és
CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításán a legmagasabb díjjal, a kitüntetés oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és cégünk alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csemegekereskedőnél, **Aradon**

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi székhely: **Bécs,**
V. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasut me...t.)

732-886 gaz. tan. sz.

Hirdetmény.

Az italmérségi szabályzat 9. §-a nyomán felhívom a pálinkamérségi jogosultságot városunk területén folyó évi november 1-től 1887 október végéig terjedő 1 évre elnyerni óhajtó egyéneket, hogy f. évi október 13-án d. u. 5 óráig kitűzött záros batáridó alatt mulhatlanul bejelentésük hogy a pálinka mérési-jogot hol és mely módon kívánják gyakorolni. A bejelentéseket Hoffbauer Lajos t. b. főjegyző ur fogadja el a hivatalos órák alatt.

Arad, 1886. szeptember 16-án.

Parecz,

tanácsnok,
a pálinka mérési illetékeket
kivető bizottság elnöke.

WEILER R. M.

Arad, Hermann-udvar, főtér 14,
ajánlja ujonnan érkezett, dus választékú
asztali és függőlámpáit.

Majolika disztárgyakat
honi és angol gyártmányban.

Thea, kávé, mocca- és étkezészeteket.

China-ezüst tárgyakat
legfinomabb és legeszesőbb kivitelben.

Vasbutorokat.

Tűzieszközök, fakosarak és kályhaellenzőket.

Mindennemű háztartási és konyhaeszközök
legjutányosabb áron

WEILER R. M.-nél

Arad, Hermann-udvar, főtér 14.

Ugyanitt egy jó erkölcsű fiu

tanulónak fölvetetik.

Valódi angol

lovaglő-nyergek,

s hozzávaló eszközök egy mint **kantár** (duppla és szimpla)
kengyeliszij, zablá. nyereg, leszorító gurtai, kengyelvas.

Angol nyereg szappan.
Lovaglő eszközök és hajtó ostorok.

Lüttichi vadászfegyverek, revolverek és vadászat kellekek nagyraktára

ERNYEI GYULÁ-nál,

Aradon.

„Széchenyi irodalmi intézet“

papir-, író-, és rajzszerekkereskedésében (főtér, Neuman-ház),

következő különlegességek kaphatók:

1. **Excelsior tolltartók,** előkészülékkel, hogy hosszabb ideig csak egyszer kell tentába mártani a tollat, 8 krtól 50 krig.
2. **Tollkülönlegességek,** rondírás, rasztrirozás, kottaléniazásra stb.
3. **Automatic-írók,** melyek nyomásra ki és befelé mennek, egy drb 30 kr: diszes gyöngyház kiállítással 1.10-1.20-ig.
4. **Japáni papir,** (elszakíthatlan) értékes okmányok felvételére, ive 4 krtól 10-ig.
5. **Kiváló szép levélpapir,** 10-20 -25 50-100 darab egy tokban, ugyanannyi borítékkal 10 krtól 2.50-ig. Azonkívül bármennemű a papir-, író- és rajzszerekkereskedés szakmájába vágó tárgyak kaphatók, különösen iskolai eszközök sat.

Az izraelita újvára mindennemű eszesen kiállított újvái üdvözlötek.

Eppen most jelent meg:

AZ IPARTÖRVÉNY

AZ

ÖSSZES RENDELETEKKEL

A SZÉCHENYI IROD. INTÉZET

kiadásában

s papir-, író- és rajzszerekkereskedésében, valamint általa minden könyvkereskedésben kapható.

Ára 40 kr.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének az 1887. évre szóló költségeloirányzata a tanácsnak és hármias bizottságnak véleményes jelentése, ugy a bevétel és kiadás tételeit felvilágosító mellékletek f. é. évi szeptember hó 20-ik napjától kezdve, f. é. október 4-ik napjáig bezárólag a tanácssteremben közszemlére kitetetik.

Szabadságában áll azt az adózó polgárok megtekinteni, és arra észrevételüket írásban a f. évi október hó 13-án tartandó rendes közgyűlés előtt öt nappal a tanácshoz beterveztetni.

A városi tanács.

Órák

HUSSERL J. VILMOS és TÁRSA

Aradon.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tiszteletteljesen tudatni, hogy Aradon,

Deák Ferencz-utca 42. sz. a.

a takarékpénztári épületben mindennemű legkitűnőbb szerkezetű zseb-, inga-, schwarzwaldi- és ébresztő-

ÓRÁKBÓL

nagy raktárt nyitottunk.

Mindenféle órákat a legjutányosabb árakon és kiváló előnyös feltételek mellett

részletfizetésre

is elárusítunk.

Mindenféle **órák javítása** gyorsan és pontosan eszközöltetik, a legjutányosabb áron **két évi jótállás** mellett elvállaltatnak.

Becsés látogatását kéri

kiváló tisztelettel:

Husserl J. Vilmos és Társa.

520-6.50

részletfizetésre is.

Kész férfi- és gyermekruha-raktár.

STEINITZ E.

Aradon, főtér, Casino-épület.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt raktárát mindennemű

kész férfi- és gyermekruhákban

és utazó-bőröndökben.

Gyapjuszövet nadrágok . frt 2.50-7. Salon-kabátok finom peruvienből . frt 12-22.
Tavaszi s őszi felöltők . frt 7-25. Finom fekete öltönyök . frt 14-24.
Magyar öltönyök tricotszövetből . frt 7-28. Finom bésch öltönyök . frt 12-18.

Mindennemű gyermekruhák izléses kiállításban, jutányos áron.

Utazó-bőröndök kézi bőröndök . . . 1 frt 20 krtól 8 frtüg. nagy női bőröndök . . . 4 frttól 14 frtüg.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

419-20.24

Kiváló tisztelettel:

STEINITZ E.

Kész férfi- és gyermekruha-raktár.

Nagy választék utazó-bőröndökben.

Nagy választék utazó-bőröndökben.